

Obsah

Úvod

Část první: Finanční účetnictví

1. Finanční účetnictví a jeho prostředí.....	12
1.1 Definice a cíl účetnictví	12
1.2 Uživatelé účetních informací	13
1.3 Účetnictví finanční a manažerské.....	14
1.4 Úvod do regulace a harmonizace účetnictví	16
1.4.1 Regulace účetnictví.....	16
1.4.2 Nadnárodní harmonizace účetnictví	16
1.5 Typy účetních soustav	18
Shrnutí kapitoly 1	19
2. Úvod do finančního účetnictví	22
2.1 Účetní jednotka.....	22
2.2 Finanční výkazy podniků	23
2.2.1 Výsledovka	24
2.2.2 Rozvaha.....	25
2.2.3 Přehled o změnách vlastního kapitálu	25
2.2.4 Přehled o peněžních tocích.....	25
2.3 Bilanční rovnice.....	26
2.4 Analýza operací.....	26
2.4.1 Základní účetní předpoklady.....	27
2.4.2 Zobrazení účetních operací.....	27
Shrnutí kapitoly 2	33

Část druhá: Účetní cyklus

3. Účetní zápis obchodních případů	38
3.1 Účet.....	38
3.1.1 T – účet.....	38
3.1.2 Debet (Má dát) a kredit (Dal).....	39
3.1.3 Podvojný účetní zápis	39
3.1.4 Zjištění zůstatku účtů	41
3.2 Hlavní kniha	41
3.2.1 Označování účtů hlavní knihy	41
3.2.2 Obsah a forma hlavní knihy.....	42
3.3 Účetní deník.....	44
3.3.1 Obsah a forma účetního deníku.....	44
3.3.2 Vztah deníku a hlavní knihy	45
3.4 Předvaha.....	46
3.5 Účetní zásady (principy).....	47
3.6 Požadavky kladené na účetnictví	48
3.6.1 Od obchodní k účetní operaci.....	49
3.6.2 Účetní doklady	49
3.6.3 Základní požadavky na účetnictví.....	50
Shrnutí kapitoly 3	52
4. Proces účetní uzávěrky	55
4.1 Účetní období	55
4.2 Principy oceňování majetku a závazků.....	56
4.2.1 Oceňování v průběhu účetního období.....	56
4.2.2 Oceňování k okamžiku sestavení účetní závěrky.....	57
4.3 Věcná a časová souvislost nákladů a výnosů	58

4.3.1	Definice výnosů a nákladů	58
4.3.2	Věcná a časová souvislost výnosů a nákladů	59
4.3.3	Časové rozlišení nákladů a výnosů	60
4.3.4	Dohadné účty	61
4.4	Realizace zásady opatrnosti	62
4.4.1	Rezervy	62
4.4.2	Opravné položky	63
4.4.3	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	63
4.5	Inventarizace majetku a závazků	63
4.6	Sestavení konečné předvahy	64
4.7	Uzavření účtů	66
	Shrnutí kapitoly 4	66
5.	Účetní závěrka	71
5.1	Obsah a typy účetních závěrek	71
5.2	Stavební prvky rozvahy	73
5.2.1	Aktiva	73
5.2.2	Závazky (dluhy)	74
5.2.3	Vlastní kapitál	75
5.2.4	Vertikální členění rozvahy	75
5.3	Stavební prvky výsledovky	78
5.3.1	Definice výnosů a nákladů	78
5.3.2	Koncepce výkazu zisku a ztráty	79
5.4	Příloha k účetním výkazům	82
5.5	Přehled o peněžních tocích	84
5.6	Přehled o změnách vlastního kapitálu	85
5.7	Základní postupy při sestavení účetní závěrky	86
5.7.1	Účetní závěrka v plném a zjednodušeném rozsahu	86
5.7.2	Ověřování účetní závěrky auditorem	86
5.7.3	Individuální rozsah uvádění položek v rozvaze a výkazu zisku a ztráty	87
5.7.4	Výroční zpráva	87
5.7.5	Zveřejnění účetní závěrky	87
	Shrnutí kapitoly 5	88

Část třetí: Aktiva a pasiva

6.	Dlouhodobý majetek	94
6.1	Vymezení dlouhodobého majetku	94
6.2	Typy dlouhodobého majetku	96
6.2.1	Dlouhodobý nehmotný majetek	96
6.2.2	Dlouhodobý hmotný majetek	97
6.2.3	Dlouhodobý finanční majetek	98
6.3	Oceňování dlouhodobého majetku	98
6.3.1	Oceňování dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	98
6.3.2	Oceňování dlouhodobého finančního majetku	100
6.4	Pořízení dlouhodobého majetku	100
6.4.1	Formy pořízení dlouhodobého majetku	100
6.4.2	Způsob účetního zachycení procesu pořízení dlouhodobého majetku	100
6.5	Odpisování dlouhodobého majetku	102
6.5.1	Úvodní informace	102
6.5.2	Majetek vyloučený z odpisování	103
6.5.3	Typy odpisů	103
6.5.4	Vykazování a účtování odpisů	110
6.6	Pořízení dlouhodobého majetku formou leasingu	110
6.6.1	Podstata a typy leasingu	110
6.6.2	Výpočet leasingových splátek	111
6.6.3	Účetní a daňové dopady leasingu	112
6.6.4	Hlavní rozdíly v českém a mezinárodním vykazování leasingu	113

6.7	Vyřazení dlouhodobého majetku	113
6.8	Evidence dlouhodobého majetku	115
	Shrnutí kapitoly 6	115
7.	Zásoby	120
7.1	Vymezení zásob	120
7.1.1	Základní charakteristika a členění zásob	120
7.1.2	Materiál	121
7.1.3	Nedokončená výroba a polotovary	121
7.1.4	Výrobky	121
7.1.5	Zvířata	121
7.1.6	Zboží	121
7.1.7	Poskytnuté zálohy na zásoby	122
7.2	Oceňování zásob	122
7.2.1	Oceňovací ceny	122
7.2.2	Individuální pořizovací cena	122
7.2.3	Ocenění zásob stejného druhu s odlišnou pořizovací cenou	123
7.2.4	Oceňování v předem stanovené ceně	124
7.3	Účtování zásob	126
7.3.1	Způsob účtování A zásob	127
7.3.2	Způsob účtování B zásob	127
7.3.3	Účtování dodavatelsky pořízené zásob	128
7.3.4	Účtování zásob pořízených ve vlastní režii	128
7.4	Použití kalkulačních a přechodných účtů	129
7.5	Opravné položky a snížení hodnoty zásob	130
7.6	Evidence zásob	131
	Shrnutí kapitoly 7	132
8.	Dlouhodobé a krátkodobé pohledávky	136
8.1	Charakteristika a členění pohledávek	136
8.1.1	Doba splatnosti jako třídící kritérium pohledávek	137
8.1.2	Členění pohledávek podle právního důvodu jejich vzniku	137
8.2	Charakteristika a účtování typů pohledávek	137
8.2.1	Pohledávky z obchodních vztahů	137
8.2.2	Pohledávky z kapitálových vztahů	139
8.2.3	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	140
8.2.4	Pohledávky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	141
8.2.5	Daňové pohledávky (vůči státu)	141
8.2.6	Pohledávky z poskytnutých záloh	142
8.2.7	Jiné pohledávky	142
8.3	Oceňování pohledávek	142
8.4	Postoupení pohledávek	142
8.5	Opravné položky k pohledávkám	143
8.6	Odpis pohledávky	146
8.7	Evidence pohledávek	147
	Shrnutí kapitoly 8	148
9.	Krátkodobý finanční majetek	151
9.1	Vymezení krátkodobého finančního majetku	151
9.1.1	Peníze	152
9.1.2	Bankovní účty	152
9.1.3	Peníze na cestě	154
9.1.4	Krátkodobý finanční majetek	155
9.2	Oceňování krátkodobého finančního majetku	155
9.2.1	Oceňovací pravidla	155
9.2.2	Kurové rozdíly	156
9.3	Základní operace u peněžních prostředků	157
9.3.1	Úhrady pohledávek nebo závazků	157
9.3.2	Platby při přímém vzniku výnosů a nákladů	157

9.3.3	Platby při přímém pořízení majetku	158
9.4	Základní operace u cenných papírů a vkladů	158
	Shrnutí kapitoly 9	159
10.	Vlastní kapitál	162
10.1	Struktura vlastního kapitálu	162
10.2	Základní kapitál	163
10.2.1	Právní formy podnikání	163
10.2.2	Základní kapitál u individuálního podniku	164
10.2.3	Základní kapitál u obchodních společností	166
10.3	Kapitálové fondy	168
10.3.1	Emisní ážio	169
10.3.2	Ostatní kapitálové fondy	169
10.3.3	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	169
10.3.4	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách	171
10.4	Fondy ze zisku	171
10.5	Výsledek hospodaření	172
	Shrnutí kapitoly 10	173
11.	Rezervy	177
11.1	Význam a podstata rezerv	177
11.2	Členění a charakteristika rezerv	178
11.2.1	Rezervy podle zvláštních předpisů	179
11.2.2	Rezerva na důchody a podobné závazky	180
11.2.3	Rezerva na daň z příjmů	180
11.2.4	Ostatní rezervy	180
11.3	Účetní rezervy	180
11.3.1	Účetní rezerva na opravy majetku	180
11.3.2	Účetní rezerva na garanční opravy	181
11.3.3	Rezerva na úroky z prodlení a smluvní pokuty	181
11.4	Účtování rezerv	181
11.5	Tiché rezervy	182
	Shrnutí kapitoly 11	182
12.	Dlouhodobé a krátkodobé závazky	185
12.1	Charakteristika a členění závazků	185
12.1.1	Doba splatnosti jako třídící kritérium závazků	186
12.1.2	Členění závazků podle právního důvodu jejich vzniku	186
12.2	Charakteristika a účtování typů závazků	187
12.2.1	Závazky z obchodních vztahů	187
12.2.2	Závazky z kapitálových vztahů	187
12.2.3	Závazky vůči společníkům, členům družstva a vůči účastníkům sdružení	188
12.2.4	Závazky z poskytnutých záloh	188
12.2.5	Závazky při zúčtování osobních nákladů (mzdové účetnictví)	189
12.2.6	Daňové závazky (daňové účetnictví)	193
12.2.7	Odložený daňový závazek	197
12.2.8	Jiné závazky	197
12.2.9	Závazky z vydaných dluhopisů	198
12.2.10	Závazky z bankovních úvěrových vztahů	198
12.3	Oceňování závazků	200
12.4	Převzetí závazku	200
12.5	Odpis závazku	201
12.6	Evidence závazků	202
	Shrnutí kapitoly 12	203

Část čtvrtá: Analýza a interpretace finančních výkazů

13.	Finanční analýza	208
13.1	Cíle a rizika finanční analýzy	208

13.2	Metody a fáze finanční analýzy	209
13.2.1	Přehled metod finanční analýzy	209
13.2.2	Fáze finanční analýzy	210
13.3	Horizontální a vertikální analýza	211
13.3.1	Analýza rozvahy (bilance)	211
13.3.2	Analýza výkazu zisku a ztráty	213
13.4	Trendová analýza	214
13.5	Fondy finančních prostředků	214
13.6	Analýza s pomocí poměrových ukazatelů	215
13.6.1	Ukazatele likvidity	216
13.6.2	Ukazatele rentability	217
13.6.3	Ukazatele zadluženosti	219
13.6.4	Ukazatele aktivit	220
13.6.5	Ukazatele kapitálového trhu	221
13.6.6	Analýza soustav ukazatelů	222
	Shrnutí kapitoly 13	223
14.	Přehled o peněžních tocích	227
14.1	K definici peněžních prostředků a ekvivalentů	227
14.2	Podstata a využití přehledu o peněžních tocích	227
14.3	Metody výpočtu peněžních toků	228
14.3.1	Přímá metoda	228
14.3.2	Nepřímá metoda	230
14.4	Peněžní toky a finanční analýza	234
14.4.1	Fondové pojetí peněžních toků	235
14.4.2	Poměrové ukazatele s použitím peněžních toků	235
	Shrnutí kapitoly 14	236

Část pátá: Organizace finančního účetnictví

15.	Organizace finančního účetnictví	240
15.1	Úvodem k chápání organizace účetnictví	240
15.1.1	Procesní struktura finančního účetnictví	240
15.1.2	Začlenění finančního účetnictví do organizační struktury podniku	243
15.2	Externí a interní vedení účetnictví	244
15.3	Formy účetnictví	244
15.3.1	Obecně k formám účetnictví	245
15.3.2	Formy hlavní knihy	247
15.4	Techniky účetnictví	247
15.4.1	Ruční zpracování	247
15.4.2	Zpracování s využitím výpočetní techniky	248
15.5	Účetní dokumentace	249
15.5.1	Technická část účetní dokumentace	250
15.5.2	Metodická část účetní dokumentace	252
15.6	Úschova účetních písemností	253
	Shrnutí kapitoly 15	254
16.	Účetnictví a výpočetní technika	257
16.1	Poznámky k využití výpočetní techniky při vedení účetnictví	257
16.2	Technická forma účetního záznamu	258
16.2.1	Základní povinnosti při vedení účetních záznamů technickou formou	258
16.2.2	Specifika účetní dokumentace	260
16.3	Účetnictví vedené s využitím výpočetní techniky	261
16.3.1	Výběr ekonomického software	261
16.3.2	Informační nároky jako kritérium výběru ekonomického software	264
16.3.3	Postupy při implementaci ekonomických systémů	266
	Shrnutí kapitoly 16	267

Dodatky:	271
Dodatek A: Návrh účtového rozvrhu.....	272
Dodatek B: Systém právni úpravy účetnictví v ČR.....	280
Dodatek C: Přehled daňové soustavy.....	284
Slovník použitých pojmů	295
Přehled použité a doporučené literatury	307